

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XXXVI. An Ecclesia sit visibilis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

non habet, non est eius membrum viuum: at reprobi habent spiritum diaboli; patet ex operibus. De piis baptizatis, 1. Cor. 12. *Omnes nos in vno spiritu in vnum corpus, baptizati sumus, & potati* Gal 3. *Omnes filij Dei estis per fidem: & tamen non omnes Corinthios & Galatas fuisse prædestinatos credibile est.*

DICO AD I. Non omnia in Canticis sunt de Ecclesia intelligenda. Deinde ibi tribuitur toti, quod conuenit parti: vt Math. 27. *Lithrones blasphemarunt; at vnus solus: Phil. 2. Omnes, que sua sunt, querunt, id est, multi.*

AD II. Arca in hoc typus fuit Ecclesie, quod extra eam nemo saluus: Non in omnibus, Ecclesie similis est; alioquin omnis baptizatus esset prædestinatus, quia 1. Pet. 3. *Baptismus confertur cum Arca.*

AD III. Christus est Caput Totius Ecclesie; non partes saluandæ solum ex gratia & merito; sed & damnandæ ex iustitia sua erunt.

AD IV. In ouili, præter oues, sunt etiam reprobi hædi, Math. 25. *Oues autem dicuntur tam reprobi, quam iusti: vt & Ezech. 34. de sanis ouibus & ægris dicitur: de omnibus, Ioann. vlt. Pascite oues. Psal. 73. Iratus est furor tuus super oues pascuaturæ.*

Q V Æ S T I O XXXVI.

An Ecclesia sit Visibilis?

LUTHERANI, estc Friid. Scaphylo in Apol. 1. par 2. *Locuerunt Inuisibilem; Deinde ob absurda secuta, clam in hoc conuenerunt; Nomine esse Visibilem, Re inuisibilem.* LUTHERVS *ib. de seruo arb. (obicitur enim Melanchthoni; Incredible, Deum tam diu Ecclesiam deseruisse: & spondit, Deum nunquam deseruisse; sed eam non esse hanc Papiſticam; Paucos piros esse Eccle-*

siam; non illam qua vulgo dicitur Ecclesia: & vtrumq; semper in mundo sic fuisse. Libro cont. a Catharino: *Ecclesia, ut, esse Spiritus, & solum a fide perceptibilem, Lib. de Miss. pr. uata abrog. part. 1. Quis Ecclesiam rebus monstrabit, cum sit occulta in spiritu, & solum credatur.* Vnde Credo Ecclesiam Sanctam? *Migdeburg. fi. Cent. 1. l. 1. c. 4. Veram Ecclesiam dicunt esse cœcum exiguum; numerolum falsum; sicut, qua intratus, porta angusta est, & lata. Melanchth. in Locis: Ecclesia est Visibilis; at iuxta Dei verbum, soli electi & à Deo illuminati sunt Ecclesia. Sic & cæteri.*

CALVINVS *Instit. l. 4. c. 1. §. 7. Bisariam de Ecclesia S. l. itera loquuntur; Internam intelligunt, qua est reuera coram Deo. Infra: Nobis inuisibilem, solius Dei oculis conspicuam, credere necesse est.*

3. *Ad amplectendam eo modo Ecclesia Vnitatem, nihil opus est ipsam oculis cernere, aut manibus palpate.*

SVADENTISTIS: I. *1. Rem. 3. Dabo legem meam in cordibus eorum, & ero eis in Deum, & ipsi erunt mihi in populum. q. d. Fuit cœtus externus Ecclesia legalis; at Christiana interna erit.*

II. *Luc. 17. Regnum Dei non venit cum obseruatione; neque dicent, Ecce hic, aut ecce illic. Ecce enim Regnum Dei intra vos est.*

III. *De cultu interno, Ioann. 4. Venit hora, & nunc est, quando veri Adoratores adorabunt Patrem in spiritu, & veritate.*

IV. *Heb. 12. Non accessistis ad tractabilem montem, Sinai veteris Ecclesie; sed ad Sion montem, & Ciuitatem Dei viuentis, nouam Ecclesiam spiritalem.*

V. *1. Pet. 2. Tanquam lapides viuæ superedificamini Domus spiritualis, Sacerdotium sanctum, offerentes spirituales hostias.*

VI. *Ecclesiam esse, creditur: ergo non videtur.*

AVTOR. *Ecclesia Dei verè est Visibilis. I. Sic S. Scriptura in meo Antichristo part. 2. q. 15. Adde Sic præfigurata est Ecclesia: Psal. 2. Dabo tibi Gentes. Sic. Psal. 21. Conuertentur ad Dominum fines terræ. Isa. 49. Ecce isti de longè. &c. Ha. 54. Videbunt omnes fines terræ Salutare Dei.*

Dei. Isaia. 60. *Omnes isti congregati sunt. &c.*

2. Nec soli Deo cogniti: nam Isa. 61. *Sciatur in Gētib; semen eorum: Omnes, qui viderint eos, cognoscent eos, quia isti sunt Semē, cui benedixit Deus.* Dan. 2. Christus est lapis excisus crescens in montem magnum, qui impleuit totam terram.

3. Omnes tenentur se Ecclesiā adiūgere: Iuxta Isa. 60. *Ambulabunt gentes in lumine tuo: ergo con'pici debet.* Item dignosci ab hæreticis: Vnde *Splendor eius sicut lux; ne, ait August. l. 18. Ciuit. c. 32. credentes ad obscuri nominis sectam transseant.*

4. Gloria Christi debet necessariò ex gloria visibilis Ecclesiā clarescere. Hinc, 1. Tim. 3. *Eccl. sicut Columna. &c. Et manifestè magnum est pietatis Sacramentum, sc. Incarnatio, quod manifestatum est in carne, iustificatum in spiritu, apparuit Angelis, prædicatum est in gentibus, creditum in mūdo, assumptum in gloria.* Et sic omnia, quæ dixit Scriptura de Christo incarnato Ecclesiā quoque inferunt manifestationē. Vnde Aug. epist. 48. *Quomodo confidimus ex Scriptura nos accepisse Christum manifestum; si non inde accepimus Ecclesiam manifestam?*

DICO AD I. Ieremias confert Verus Testamentum cum Nouo; non Ecclesiam cum Ecclesia. Neque lex in cordibus scripta infert Ecclesiam inuisibilem.

AD II. Loquitur ibi de suo aduentu primo, vel de gratia.

AD III. Agit ibi Christus de ritu modoque adorationis; non de loco: sc. *in spiritu*, contra corporales Iudæorum adorationes; & *Veritate*, contra Sama-

ritanorum falsitatem. Ita D. Thomas.

AD IV. Intelligitur per Sion Ecclesia triumphans, non Militans; ad quā spc, non reaccessimus. Ita Chrys. Theophil. S. Thomas.

AD V. Ecclesia dicitur spiritualis, nō secundum substantiam, vt Angeli; sed secundum Ordinationem; quia ordinatur ad spiritum, & dominatur in ea spiritus. Sic, 1. Cor. 2 dicitur *homo spiritualis*: 1. Cor. 15. *Corpus spiritale.*

AD VI. Non Ecclesia creditur; sed Sanctitas Ecclesiā; quæ est inuisibilis. Aut, Videmus cœtum Ecclesiā; quod autem is sit Ecclesia, hoc credimus. &c.

QVÆSTIO XXXVII.

An vera & Visibilis Ecclesia possit deficere?

LUTHERO-CALVINISTÆ apud Bell. l. 3. de Eccl. c. 11. docent Visibilem Ecclesiam interdum errare in fide & moribus sic, vt penitus deficiat.

SVADENT istis. 1. Quia, Adam & Eva à Deo apostatarunt. 2. Aaron torusque Israël apostatarunt ad vituli latrām: Exod. 32. 3. Item tempore Helix. 3. Reg. 19. *Relictus sum ego solus: Et illi 7000. nec Helix erant cogniti.* 4. Tempore Christi pauci supererant fideles; tempore Antichristi, Luc. 18. *putasne Filius hominis veniens inueniet fidem?* 5. Non obstant factæ promissiones, quod non sit defectura: Nam *Leu. 28. promisit se populum non abiecturam; abiicit tamen, Osee, 2.*

AUTOR. Visibilis Ecclesia nunquā potest deficere. 1. Ita *Verbum Domini, quod manet in æternum*, in meo Antichristo p. 2. q. 15. 2. Quia Regnum Christi æternat, quod est Eccl. Visibilis. Pt 88.

Bb 3 Thro.